

Ohje kuljetusalalle henkilöliikenteeseen COVID-19-tautitartuntojen ehkäisemiseksi

Työterveyslaitos ohjeistaa suojautumisessa henkilöliikenteen kuljettajia kuten taksien ja linja-autojen kuljettajia ja muuta kuljetushenkilöstöä, jotka työssään voivat olla tekemisissä COVID-19 koronavirustartunnan saaneen henkilön kanssa.

Miten koronavirus tarttuu?

Uusi koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii, aivastaa, puhuu tai laulaa. Lähikontaktissa korona voi tarttua myös kosketuksen välityksellä, jos sairastunut on esimerkiksi yskinyt käsiinsä ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen. Tartunnan voi saada myös kosketuksen kautta pinnoilta, joille on hiljattain päätyneet sairastuneen hengitystie-eritteitä.

Varotoimet kulkuneuvossa

- Ensisijaisesti kuljettaja on pyrittävä suojaamaan pysyvällä tai väliaikaisella turvaohjaamolla tai muovilevyllä sekä välimatkalla matkustajiin.
- Jos on käytettävissä erilaista kalustoa, käytetään niitä kulkuneuvoja, joissa turvaohjaamo on valmiina.
- Väliaikaisen suojan kuljettajan ja matkustajan väliin voi rakentaa läpinäkyvästä muovista polykarbonaattimuovista. Suoja voidaan asentaa itse, mutta asennukseen on olemassa myös palveluntarjoajien hyviä ratkaisuja.
- Suoja tulee asentaa siten, ettei kuljettajan työ eikä poistuminen kulkuneuvosta esty onnettomuustilanteessakaan.
- Jos kuljettajan turvaseinä on jo valmiina kulkuneuvossa, niin lisäsuojaa saa vetämällä eristenuhan kuljettajan ja matkustajien välille sekä sulkemalla eristenuhalla varsinkin ensimmäiset penkkirivit isoissa kulkuneuvoissa.
- Matkustajien olisi vältettävä seisomista kuljettajan läheisyydessä etuosassa. Ruuhka-aikoina on suositeltavaa, ettei kulkuneuvoa lastata aivan täyteen.
- Jos kulkuneuvossa on valmiina sisääntuloja maksulaitteineen muualla kuin kuljettajan etuovella, niitä sisääntuloja tulee käyttää ensisijaisesti.
- Kulkuneuvon ilmastointi on pidettävä päällä matkan aikana. Ilmanvaihtoa on tehostettava ja suunnattava tarvittaessa.
- Kulkuneuvoon on varattava alkoholipitoista käsihuuhdetta, jos kuljettajalla tai muulla kuljetushenkilöstöllä ei ole mahdollisuutta käsien saippua-vesipesuun.
- Kulkuneuvon jäteastiat on päällystettävä helposti irrotettavilla pusseilla tai annettava matkustajalle erillinen roskapussi tarvittaessa. Roskia sisältävät pussit on poistettava kuljetuksen jälkeen solmimalla pussin reunat kiinni tai teippaamalla. Suljetut pussit on laitettava polttoon meneviin sekajätteisiin.

Hengityksensuojaimen ja kasvomaskein käyttö

- Työnantaja voi hankkia työntekijöilleen hengityksensuojaimia ja kasvomaskeja riskien arvioinnin perusteella. Työntekijöitä voidaan velvoittaa käyttämään niitä varsinkin tilanteissa, joissa turvavälejä ei voida pitää.
- Kasvomaskoja käytetään, kun on tarve suojata muita henkilöitä työntekijän hengitystie-eritteiltä. Hengityksensuojaimella suojataan ihmisen hengitysteitä ilmassa esiintyviltä viruksilta.
- Työnantajan on varmistettava, että työssä ja työntekijällä on edellytykset käyttää kasvomaskeja tai hengityksensuojainta Työympäristön korkea lämpötila sekä mm. iän tuomat fysiologiset muutokset, hengitystie-, sydän- ja verenkiertosairaudet saattavat vaikeuttaa kasvomaskein ja hengityksensuojainten käyttöä. Työterveyshuolto voi tarvittaessa tehdä terveystarkastuksen määrittämään, voiko työntekijältä edellyttää suojainten tai kasvomaskein käyttöä.
- Jos työnantaja pitää suojaimen tai kasvomaskein käyttöä tarpeellisena työssä, sen käyttöä on tauotettava siten, että työntekijä jaksaa tehdä työnsä hyvin eikä liikenneturvallisuus vaarannu työntekijän uupumuksen vuoksi.
- Kasvomaski tai suojain vaihdetaan puhtaaseen, kun se on kostunut, ja aina kun se on riisuttu kasvoilta.
- THL on suositellut matkustajien käyttävän kasvomaskeja seuraavissa tilanteissa:
  - Joukkoliikenteessä, jossa lähikontakteja ei aina voida välttää ja matkustusalueella on ilmennyt koronatartuntoja viimeisen kahden viikon aikana.
  - Kun koronavirustestiin hakeutuva henkilö on matkalla näytteenottoon ja ennen testituloksen valmistumista, jos on välttämätön syy liikkua kodin ulkopuolella.
  - Riskialueelta Suomeen saapuville matkustajille heidän siirtyessään maahantulopisteeltä karanteeniin tai jos heillä on karanteenin aikana välttämätön syy liikkua kodin ulkopuolella.
- THL:n suosituksesta riippumatta kuljettajan maskitarpeen arvioi työnantaja.
- Kun henkilöautolla kuljetetaan yli 15 minuuttia henkilöitä, joilla epäillään koronavirustartuntaa, suositellaan sekä kuljettajalle että matkustajille kertakäyttöisen kasvomaskein käyttöä. Oletuksen perusteena voi olla esimerkiksi matkustajan oireilu tai ennalta saatu tieto mahdollisesta koronavirustartunnasta. Riskin arvioinnin perusteella voidaan käyttöön valita myös FFP2- tai FFP3- merkitty hengityksensuojain. Ensijaisena turvatoimena käytetään asiakkaan sijoitusta autoon mahdollisimman etäälle kuljettajasta ja auton ilmastointia.

Kuljettajan ohjeistaminen

- Kuljettajaa kehoitetaan lataamaan [Koronavilkku-sovellus](#) puhelimeen. Koronavilkun käyttö nopeuttaa altistuneiden tavoittamista ja hidastaa viruksen leviämistä.
- Kuljettajan on pysyttävä poissa töistä ja mentävä koronavirustestiin, jos hän epäilee saaneensa COVID-19 tartunnan tai jos hänellä ilmenee taudin oireita.
- Kasvomaskin käyttöä suositellaan edellä mainittujen tilanteiden lisäksi kuljetettaessa varsinkin riskiryhmään kuuluvia, kuten vanhuksia ja vammaisia.
- Kertakäyttöiset hengityksensuojaimet, kasvomaskein ja suojakäsineet on laitettava käytön jälkeen sekajätteisiin koskematta niiden ulkopintaan. Kädet on puhdistettava niiden riisumisen jälkeen.
- Kädet on pestävä tai käytettävä käsihuuhdetta myös asiakkaan maksuvälineisiin, matkatavaroihin tai hänen jättämiinsä roskeen paljain käsin koskemisen jälkeen.
- Kädet on puhdistettava myös ennen ruokailua ja tupakointia sekä töistä kotiin lähdettäessä.

- Kasvojen koskettelua on varottava pesemättömin käsin erityisesti suun, nenän ja silmien alueelta.

Kuljettajan ja muiden suojaaminen, jos matkustaja oireilee voimakkaasti

- Oireileva matkustaja sijoitetaan mahdollisimman kauaksi kuljettajasta. Taksikuljetuksissa henkilöautolla suositeltavin sijoituspaikka on takapenkin oikeassa reunassa
- Linja-autossa tai muissa kulkuneuvoissa voimakkaasti yskivä henkilö on sijoitettava selvästi erilleen (mielellään vähintään 2 metrin etäisyydelle) muista matkustajista, jos mahdollista.
- Sairaalle matkustajalle on tarjottava kasvomaski etenkin pitkien matkojen liikenteessä.
- Tarjolle on varattava myös nenäliinoja, jotta matkustaja voi aivastaa tai yskäistä nenäliinaan, jos hän ei voi käyttää kasvomaskia. Tarvittaessa matkustajaa voi ystävällisesti pyytää yskimään kertakäyttönenäliinaan tai omaan hihaansa.

Kulkuvälineen puhdistaminen, jos kyydissä on ollut henkilö, jolla epäillään koronavirustartuntaa

- Kulkuneuvon on varattava pikapuhdistusta varten pakkaus puhdistusliinoja tai suihkepullossa valmiina olevaa desinfektioainetta (esim. 70 % alkoholipitoista liuosta tai 0,05 % natriumhypokloriittiliuosta).
- Tarvittaessa on pyyhittävä varsinkin maksupäätteet, ovenkahvat, käsituet ja jäteastiat sekä kulkuneuvon avaimet ja ohjausvälineet.
- Suojakäsineitä on käytettävä käsiteltäessä muita desinfektioaineita kuin käsihuuhteita.
- Jos epäily koronavirustartunnan saaneesta matkustajasta on vahva, kulkuneuvo tulee puhdistaa sisätiloiltaan perusteellisesti kuljetuksen jälkeen.
- [Työterveyslaitoksen siivousohje](#).

Yhteydenotot terveydenhoitoon

Työntekijöitä, joilla on COVID-19 taudin oireita tai epäily koronavirustartunnasta, on kehoitettava tekemään oireiden arviointi [Omaolo-palvelussa](#) tai ottamaan yhteyttä puhelimitse terveydenhuoltoon, josta tarvittaessa ohjataan näytteenottoon.

Lisätietoa viestinta@ttl.fi

Työterveyslaitoksen ohjeet on tehty yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa. Seuraamme myös Maailman terveysjärjestön (WHO) ja Euroopan tautiviraston (ECDC) julkaisuja.

[Euroopan tautiviraston COVID-19-sivut](#)

[Maailman terveysjärjestön \(WHO\) koronavirussivut](#)